

Productieve werkverschaffing ter bestrijding van werkloosheid verdient steeds aanbeveling.

§ 9. *De Gemeente als werkgeefster.* In de rechtspositie van mannen en vrouwen in dienst der gemeente worde geen onderscheid gemaakt; tegenover gelijke verplichtingen behooren gelijke rechten te staan. Ambtelijke gelijkstelling van man en vrouw worde bevorderd.

De gemeente behartige de belangen en verzekere de rechtspositie van de bij haar in dienst zijnde ambtenaren en werklieden, door het vaststellen van een reglement. Daarin behooren bepalingen te worden opgenomen omtrent aanstelling, arbeidstijd, verloven, loon, bevordering, straf, scheidsgerecht, ontslag, uitkeering bij ziekte, uitkeering aan weduwen van tijdelijke ambtenaren en werklieden en aan den ouder of de ouders van den overledene, die van deze de kostwinner is geweest. Het is noodzakelijk de belanghebbenden, ook door hunne organisaties, te hooren bij het ontwerpen van dergelijke bepalingen, en met hen op dezelfde wijze geregeld overleg te plegen over hunne rechtspositie en arbeidsvoorwaarden.

In bestekken van aanbestedingen van gemeentewerken worden bepalingen opgenomen omtrent minimum-loon en maximum-arbeidstijd en omtrent de uitkeering van loon door den aannemer aan den werkman, bij verhinderd van laatstgenoemde om te werken door omstandigheden van zijn wil onafhankelijk.

Slobepaling. In gemeenten, welke sommige punten van dit program niet of niet zelfstandig tot uitvoering kunnen brengen, streefde men naar samenwerking met andere gemeenten, teneinde te trachten gezamenlijk tot stand te brengen wat alleen niet kan worden verkregen.

Aldus vastgesteld in de Algemeene Vergadering van de Liberale Unie op 14 Juni 1919.

MIDDENSTANDSPARTIJ.

Bestuur: A. Staalman, Keizersgracht 436, Amsterdam, Voorzitter; H. de Graaf, Dordrecht, 2e Voorzitter; A. P. v. d. Loos, Schoterweg 110, Schoten, Secretaris; J. T. W. F. Kaldenberg, Utrecht, 2e Secretaris; A. F. Peters, Bergweg, 308, Rotterdam, Penningmeester; S. Postma, Emmen, Commissaris.

Beginselverklaring.

§ 1. De Middenstandspartij beoogt de bevordering der rechten en belangen van dat volksdeel in den Nederlandschen Staat, hetwelk geklemd is tusschen bezittende klasse en proletariaat.

§ 2. Zij is overtuigd, dat de middenstand een zoo aanzienlijk deel der bevolking is en zoodanige bijzondere belangen heeft, dat deze stand een afzonderlijke vertegenwoordiging behoeft in de besturende en wetgevende organen van het Rijk. Door langer de behartiging der algemeene middenstandsbelangen over te laten aan personen, die hiertoe niet uitsluitend of hoofdzakelijk door middenstanders verkozen zijn, wordt, naar de meening van de Middenstandspartij, voor deze volksgroep de onevenredigheid in den druk, waaronder zij leeft, steeds grooter en het nationaal welzijn niet gediend.

§ 3. Verschil in godsdienstige overtuiging behoeft geenszins een samengaan voor gemeenschappelijke, andere dan godsdienstige belangen in den weg te staan. De Middenstandspartij meent, dat de Staat iedereen in zijn godsdienstige overtuiging en het vervullen van godsdienstplichten volkomen vrij behoort te laten.

§ 4. Naast de behartiging der stoffelijke belangen, dient de geestelijke ontwikkeling der bevolking even krachtig bevorderd te worden.

§ 5. De Staatsbemoeiing mag niet zoover gedreven worden, dat de energie en werkkraft van den middenstand verstikken door ambtenarij en bureau-

cratisme. Het is, naar de overtuiging der Middenstandspartij, van het hoogste gewicht voor den Staat, dat alle belemmeringen in groei en bloei van den middenstand ten spoedigste verdwijnen.

§ 6. Gezonde en verstandige ontwikkeling van de Koloniën, daaronder begrepen die harer inheemsche bevolking, is een voornaam middenstandsbelang.

§ 7. Ten aanzien van de internationale handelspolitiek, meent de Middenstandspartij, dat de Nederlandsche Staat aangewezen is op bevordering van het zoo vrij mogelijke ruilverkeer, waaraan buiten noodzaak niets in den weg mag worden gelegd.

§ 8. De Middenstandspartij streeft naar vermindering van alle verkwisting in het beheer der Staatshuishouding, ook wat de inrichting van leger en vloot betreft.

§ 9. Voor het vervullen van Staatsambten behoort iedere Nederlander, onder waarborgen van bekwaamheid en zedelijkheid, gelijk gerechtigd te zijn.